

Irene Solà: «Res és absolutament veritat, ni res és mentida del tot»

La guanyadora del Premi Documenta 2017 debuta aquest Sant Jordi amb "Els dics", una novel·la on experimenta i reflexiona sobre la narració i l'art de la ficció

Irene Solà | Adrià Costa

Irene Solà (<http://irenesola.hotglue.me/>) (Malla, 1990) viu a Londres, des de fa cinc anys. Fa art i hi reflexiona, a banda de guanyar-s'hi la vida professionalment, ara al departament d'operacions i servei al visitant de la Whitechapel Gallery (<http://www.whitechapelgallery.org>). Va debutar el 2012 amb *Bèstia*, un llibre de poemes sorprenent, premi Amadeu Oller. I aquest 2017 ha afegit al currículum el Premi Documenta per *Els dics* (L'Altra) (<http://www.laltraeditorial.cat/lilibre/els-dics/>), una obra on experimenta amb la narrativitat, amb el punt de vista, amb la ficció. On, sobretot, juga a construir-se.

"M'interessa molt reflexionar sobre la idea de la narrativa -explica-. De com es construeixen les històries, a qui les robes, d'on surten, m'apassiona l'*storytelling*". Just quan començava a escriure *Els dics*, que va tenir aquest títol des de l'inici, es va adonar que necessitava afrontar el projecte en un format de novel·la experimental. "Em vaig posar a escriure, sense tenir mai clar què acabaria sent. *Els dics* està treballat com es treballen els processos artístics: des de les palpentes, submergint-se i gaudint molt del procés, produint molt de material i llençant-ne molt. Deixar que una idea et porti a una altra".

En aquesta feina d'alta intensitat, Solà construeix a partir del joc, "entès com a idea seriosa". De seguida apareix el personatge de l'Ada, que és algú que narra i que és narrat. "I, al mateix temps, m'adono que em ve de gust submergir-me en un paisatge i un imaginari amb tot un seguit

de personatges que tenen molt a veure amb el món rural". Amb la intenció de posar de costat experimentació i ruralitat. Aquesta última li serveix "perquè té uns components simbòlics i una potència del dia a dia, amb temes com la vida, la mort, l'instint i la violència".

Sense cap realitat absoluta

Els dics té una primera capa de lectura de gaudi, i una segona complementària, on el lector pot pensar en totes aquestes idees de construcció narrativa. "El llibre té una intenció de ser fragmentari i d'anar jugant amb qui llegeix, mentre es van descobrint les trampes de la narrativa. També volia que el lector es trobés en el merder de seguida, tal com passa a la vida mateixa, sense introducció, nus i desenllaç". Ser fragmentari, però, no vol dir ser dispers, o no reflexionar. "Hi ha molta feina de polir, de no regalar res. Tot està molt trenat".

Irene Solà. Foto: Adrià Costa

L'ofici narratiu entès com un esforç de construcció, d'anar-hi anant i tornant, de no deixar res per vàlid a la primera, de jugar amb la fina línia del que és realitat o ficció. "Res és absolutament veritat, ni res és mentida del tot. I res no podria ser una realitat absoluta, encara que ho volguessis", subratlla. Potser per això resulten tan reveladores les fotografies del darrer capítol, perquè la literatura juga a assenyalar. Hi ha unes fotografies del color blau i vermell, però reproduïdes en blanc i negre. "T'ho has de creure perquè ho diu la veu que narra. Les fotografies mostren la idea de robar, d'agafar, de construir històries des de la meua veu. De la meua o de la de l'Ada".

Els dics i la literatura

Ben clar des de l'origen, *Els dics* funciona com a títol concís, molt encertat a l'assumpte que relata. "Ve ser la metàfora de la literatura, del construir històries. Volent dir que la vida i les circumstàncies

no passen ordenament, amb un sentit, una darrera l'altre. Si no totes alhora, sense cap mena de sentit. Quan fem històries i fem literatura, agafem l'aigua bruta i desordenada de l'existència en moviment i l'ordenem, fent-ne un riu. I hi construïm dics, lleres i preses perquè tot es pugui explicar amb llenguatge". Construir dics perquè tard o d'hora l'aigua es desbordarà i ho inundarà tot.

Una inquietud que seguirà sent el motor de la creativitat d'Irene Solà. "Vull seguir deixant que els meus projectes i idees agafin formes diverses", diu, convençuda del camí marcat. De fet, ara ja es troba treballant en una altra novel·la, també molt experimental i ja molt definida, de la qual no en pot avançar res. I també treballa en un llibre de poemes, en procés de tancar-se. El cap li bull, les idees ressonen i van esperant el moment adequat per poder-se plasmar, a fi de bé. Com un joc, sense oblidar-se mai del gaudi, de la ironia. I de fer bona literatura.

Irene Solà. Foto: Adrià Costa